

Nr. 328

Cena prenumeraty:
w Łodzi
Kwartalnie Mk. 945.
Miesięcznie „ 315.
za roznośnienie
35 mk* miesięcznie.
Z przes. poczt.
Kwartalnie Mk 1160
Miesięcznie „ 385.
poza Łódź. egz. mk 16
w Ameryce
1/2 dolara miesięcznie
Konto Pocztowej Kasy
Oszczędności 60,594.
Należność pocztowa
opłacona ryczałtem.

BUDUJMY
OJCZYZNĘ
zgodą i pracą!

KALENDARZYK

27	N. Wirgiljusza
28	P. Mąsweta B
29	W. Saturna
30	S. Andrzeja Ap.
1	C. Eligjusza B.
2	P. + Bibiany
3	S. Franciszka Ks

REDAKCJA
w ŁODZI

Al, Kościuszki M 41
TELEFON 23.

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Wtorek dnia 29 listopada 1921 roku.

Z Warszawy ogłoszenia do Rozwoju przyjmują wyłącznie „Kierownik Polska Jasna 10.
Za terminowe wychodzenie ogłoszeń i ośiar administracja nie odpowiada.

GRAND-KINO

Dziś premiera!

Pierwszy raz w Łodzi!
Początek o godz. 5 w soboty niedz.
o godz. 3 pop. ost. seans o g. 9.15

BŁĄDZĄCE DUSZE

Dramat w 5 aktach
według powieści —

„IDIOTA“ Dostojewskiego

— z wszechświatowej sławy artystką —

Astą Nielsen

w roli
główniej.

523p

„Protest Lidy“

Do Sejmu, rządu i p. Naczelnika Państwa.
W związku z uchwałą se mową z dnia 16 listopada r. b., zarządzającą wybory na terenie powiatu lidzkiego do zgromadzenia orzekającego w Wilnie, zarząd lidzkiej powiatowej Rady ludowej ma zaszczyt złożyć następującą deklarację.

1) Rada ludowa, powołana do życia drogą powszechnych wyborów, zakomunikowała w roku 1919 przez swych delegatów p. Naczelnikowi Państwa, Sejmowi i rządowi polskiemu oraz przedstawicielom mocarstw, zaprzyjężnionych na konferencji pokojowej w Paryżu, o niezłomnej swej woli wcielenia całej ziemi Wileńskiej do Polski.

2) Z powodu prób federacyjnych nie dokonano wcielenia oznaczonego terytorjum do Polski przed 8 grudnia 1919 r. t. j. do czasu przeprowadzenia linii Curzona, kiedy to nie było żadnych przeszkód formalnych ze strony czynników międzynarodowych.

3) Organy władzy oficjalnej i półoficjalnej stosowały wobec ludności polskiej, wbrew jej woli, politykę bezwzględniego nachylania do federalizmu, podniecając jednocześnie szluzczy ruch litewsko-białoruski.

4) Jednakże ustawa sejmowa z 4 lutego 1921 r., włączając ziemie Lidzką, Brasławską i Wołozyńską do Polski, zaspokoila słuszne i

sprawiedliwe żądania ludności tej części ziemi Wileńskiej.

5. Uchwała zaś sejmowa z dnia 16 listopada r. b. jest uwięzieniem lekceważenia woli ludności, stosowanego przez cały ubiegły czas na terenie ziemi Wileńskiej.

6. Chociaż ostatnia uchwała sejmowa odrywa nas od Polski, nie przestaniemy jednakże uważać siebie za integralną część Narodu polskiego, a ziemię naszą za składową część Rzeczypospolitej.

7. Wspomniana uchwała sejmowa ostatecznie przekonala ludność naszej ziemi, że polityka stosowana od samego początku nie idzie po linii odezwy wileńskiej z kwietnia 1919 r. zapowiadającej uszanowanie woli ludności.

8. Jako lojalni obywatele uszanujemy uchwałę chociaż jest krzywdząca, lecz jednocześnie wyrażamy nadzieję, że w przyszłości już się nigdy nie powtórzy fakt dobrowolnego odrywania od ciała Rzeczypospolitej składowych części wbrew woli tych ostatnich.

9. Na Zgromadzeniu orzekającym w Wilnie postowie ziemi naszej raz jeszcze oświadczają się za wcieleniem jej do Polski, zastrzegając się stanowczo przeciwko usiłowaniom narzucenia nam innego rozwiązania.

Dnia 22 listopada 1921 r. m. Lida,
Prezes L. P. R. L. Dr. Hipolit Harniewicz,
sekretarz (—) Ks. Romuald Swirkowski. (1)

Wywiad „Matina“, z gen. Zeligowskim.

General Zeligowski udzielił wileńskiemu korespondentowi „Matina“ wywiadu, w czasie którego oświadczył:

— Prezydent Ligi Narodów, p. Leon Bourgeois, powiada, że m winien, bo pogwałciłem prawa. Myli się srodze. Proszę mi bowiem powiedzieć, czy to prawo nie zostało już uprzednio dwa razy pogwałcone, naprzód przez Niemców którzy w czasie okupacji stworzyli

taj „tarybę“, instytucję zupełnie obcą wileńskiemu terytorjum, a następnie przez bolszewików, którzy wskutek wypadków wojennych w dniu 12 lipca 1920 r. oddali Wilno Litwinom... W imię czego, — jakim prawem?

Zajmując Wilno 9 października 1920 r., nie mogłem pogwałcić prawa, — bo uczynili to już Niemcy i bolszewicy. Na białej karcie trzeba rozpocząć nowy ustęp historii. Czeka-

Memowleta, rekonwalescenci i starcy
używają jako znakomitej odżywkę leczniczej „Neo-fosfatyn“, wyrobu apteki K. WENDY - WARSZAWA. Zadać w najbliższej aptece lub składzie aptecznym. 349D

XXV.

Zawiadamiamy naszych czytelników, że dnia 1 grudnia „Rozwój“ wkracza w 25 rok swojej pracy dziennikarskiej w Łodzi. Z okazji tej zostanie dnia 4 grudnia, w niedzielę, wydany specjalny numer, który wydrukowany zostanie w podwójnej ilości egzemplarzy.

Ogłoszenia do tego numeru, pomimo znacznego nakładu, nie będą droższe, niż do zwykłych numerów, a nawet tańsze, bo kto przed świętami Bożego Narodzenia powtórzy jeszcze swoje anonsy, ten od następnych razy otrzyma 10% ustępstwa.

Ogłoszenia te prosimy przysyłać jak najszybciej, aby można je było wykończyć starannie, nawał bowiem pracy w ostatniej chwili wywołuje pośpiech, niezbyt w tych wypadkach pożądanym ani dla ogłaszających się, ani dla Adm.

Ogłoszenia przyjmuje Administracja „Rozwoju“ codziennie w biurze, al. Kościuszki, Nr. 41. (4) 5

Administracja „Rozwoju“

Rysy na granicę.

Od kilku dni Włochy są widowiskiem wrogich manifestacji przeciwko Francji. Powodem tego nastroju jest starcie włoskiego delegata Szancera na konferencji waszyngtońskiej z Briandem w kwestji rozbrojenia. To jest powód.

Przyczyny są daleko głębszej natury. Między innymi supremacja Francji w Europie gra niepoślednią rolę a jeszcze większą agitacja niemiecka która potrafiła sobie zjednać wpływowe koła przeciw Francji.

W Rzymie, Medjolanie i Wenecji odbyły się gwałtowne demonstracje studenckie przeciw Francji.

W Turynie rozgromiono konsulata francu-

ski, spalono papiery, zniszczono meble, spoliczkowano konsula.

W Neapolu tłum spalił sztandar francuski.

W Genui faszyci usiłowali zdemolować konsulata. Prawie cała prasa w ostrym tonie omawia incydent waszyngtoński.

Wskutek złowrogiej postawy tłumów, ambasada francuska w Rzymie strzeżona jest przez wojsko. Ambasador francuski w Rzymie odwiedził ministra spraw zagranicznych Della Torretta, przedstawiając mu fatalne wrażenie, wywołane przez demonstracje oraz możliwość ich szkodliwego wpływu na przyjazne stosunki francusko-włoskie.

Zgrzyły na konferencji waszyngtońskiej.

Nie minął jeszcze skandal, wywołany przez niemieckich agentów, którzy przekroczyli słowa Brianda o armii włoskiej—wypowiedziane jakoby do delegata włoskiego Szancera gdy mamy już do zanotowania nową historję wywołaną niepowściągliwą mową lorda Courzona który w gwałtownych słowach napadał na Francję za jej niechęć do rozbrojenia.

Mowa ta wywołała ogólne oburzenie w Stanach gdzie wiedzą doskonale iż jeżeli Francja nie rozbraja się to jedynie ze względu na niebezpieczne sąsiedztwo.

Co do zarzutów angielskich dotyczących polityki wschodniej premier Briand powie-

dział. Traktat Angorski uwalnia Francję od kosztownej i długotrwałej wojny jak również ma na celu ustalenie pokoju na Wschodzie czego nie mogą powiedzieć o fakcie osadzenia na tronie Emira Feysala.

Emira Feysala—watażki arabskiego którego Anglja wbrew prośbom Francji osadziła na tronie Arabii.

NADZWYCZAJNA PROPOZYCJA

Senátor Hughes imieniem rządu Stanów oświadczył iż długi wojenne Europy będą zmniejszone do połowy, o ile ta zgodzi się na program amerykański rozbrojenia.

O co chodzi?

Urzędowa agencja niemiecka Wolfa podaje iż pozałatwieniu sprawy G. Śląska rozpocznie się inna konferencja polsko-niemiecka nie mająca żadnego związku ze sprawą Śląska.

Nowy zamach na Lwów.

Pos. Erdman i tow. wnieśli do laski marszałkowskiej projekt zmiany ustroju województwa, który między innymi zmienia granice województwa Wschodniej Małopolski. Powstałoby mianowicie nowe województwo, przemyskie, do którego weszłoby całe prawie dotychczasowe województwo lwowskie, z wyjątkiem Lwowa, oraz całe zagłębie nartowe.

Województwo lwowskie zaś obejmowało by powiaty, wchodzące obecnie w skład województwa tarnopolskiego. Tym sposobem Lwów zostałby odcięty od Borysławia i od nart, z wielką dla niego. Przeciw temu jednogłośnie uchwalila Rada m. Lwowa protest który mu być przestany czynnikom międzynarodowym. (1)

Ciekawy wyrok.

Jak wiadomo rosjanie skonfiskowali hr. Zamojskiemu domy z których dokonano zamachu. Obecnie Sąd Apelacyjny polski również jak pierwsza instancja odrzucił powództwo spadkobierców.

Jak goście zagraniczni odkrywają Polskę.

Pod tym tytułem „Kurjer Krak.“ zamieszcza ciekawe spostrzeżenia na temat opinii zagranicznej o Polsce.

Wiadomo powszechnie, że Mark Twain redagował raz (tak przynajmniej pisał w jednej noweli) gazetę rolniczą nie mając o rolnictwie najniejszego pojęcia... Nic dziwnego, że wypisywał „cudeńka“ na ten temat do tego stopnia, że go uważano za warjata, a w końcu napędzono. Pisał mianowicie „naukowo“ o burakach na drzewie, o sadzeniu placków owsianych w ogrodach, o malinach, które jedzą krowy, o jagodach angielskich zwanych „dyniami“, o śnie zimowym krow, o muzykalności ślimaków morskich itd., itd...

Dla zagranicy państwo nasze, jego ciężkie warunki powstania, jego struktura, potrzeby, — to wszystko terra ignota. Dziennikarz zagraniczny referuje o sprawach polskich przeważnie tak, jak Mark Twain o rolnictwie, to znaczy zamieszcza bezmyślnie depesze berlińskie lub moskiewskie sub specie praesentis oświetlone i sfalszowane. A wiadomo, że aparat propag. antypolskiej

funkcjonuje znakomicie za granicą, to też nic dziwnego, że około Polski nagromadziło się więcej fałszów, aniżeli fałszywych walut na czarnych giełdach całego świata. Dopiero podróże po Polsce uczą gości zagranicznych poznawać kraj, o którego wielkiem znaczeniu fatalne dotychczas mieli wyobrażenia, uczą odkrywać naszą republikę i jej przeszłość, a co więcej uczą ich pewne go dobroczynnego krytycyzmu w wydawaniu potępiających na nas sądów o wielu spornych problemach. Co prawda — widzą też goście zagr. pewien nadmierny zbytek naszej dobroćliwosci i ufnosci wobec obcych pewną mianowicie dobrodusznosc, co nie jest zaletą naszego charakteru, bo lepsze są: energia i stanowczosc, aniżeli „pocziwe safandulstwo“.

Do Gdańska przybyła wycieczka zagranicznych dziennikarzy. Na przyjęciu wydanem na ich cześć przez tamtejszych Polaków muzyka zagrała piękne żołnierskie piosenki. Przewodniczący wycieczki chce powstać z miejsca w przekonaniu, że orkiestra gra nasz hymn narodowy. „To nie nasz hymn“ — objaśnia kolega polski. Po chwili gość zagraniczny zwraca się z dyskretnym i kłopotliwym zapytaniem do polskiego sąsiada: „Czy może Polacy nie mają hymnu

CIENTOM BOHATERO

Dzisiaj mija 90 lat od pamiętnej nocy, w której bohaterska szkoła podchorążych znalazła się na Belweder, by uwolnić ojczyznę od jarzma moskiewskiego. Czyn ten walecznej gaiski nie przyniósł wprawdzie spodziewanych rezultatów, bo nie stanął za nimi cały naród. Jakkolwiek jednak sądzimy go z punktu widzenia politycznego, pozostanie on dla nas zawsze drogą pamiętką, a cieniem bohaterów oddawać będziemy należny hołd. (6)

R. P.

Z ostatniej chwili

Zniecierpliwiona Łódź wielkimi projektami Rady miejskiej postanowiła zająć się zorganizowaniem komitetu dla przyszłych wyborów. Wczoraj w lokalu właścicieli nieruchomości ukonstytuował się komitet który wypracuje projekt przyszłych wyborów. Na czele złożonego z 15 osób komitetu stanął p. Hordliczka.

Wczoraj na giełdzie warszawskiej, skutkiem zmowy kilku większych banków warszawskich zaczęto co kilka minut podbijać markę niemiecką.

Na tą nieuzasadnioną hauszę zareagował natychmiast przedstawiciel Polsk. Kasy, Pożyczkowej, rzucając większą ilość waluty niemieckiej po 13.

W ten sposób natychmiast zahamowano spekulacje ciemnych żywiolów.

Zjazd kolejarzy dykcji warszawskiej rozpoczął się w Warszawie wczoraj. Na zjeździe reprezentowani są inni delegaci, gdyż poprzedni zostali zakwestjonowani, przez min. komunikacji jako wydaleny agitatorzy.

Na zjazd przybył mocny oddział policji. Głosowanie na Litwie odbędzie się dnia 8 stycznia.

Podkomisje śląskie w liczbie 15 zasiadać będą, jak już ustalono w Katowicach. Główna komisja pod przewodnictwem K. Olszowskiego wróci narazie do Warszawy, a Niemcy do Berlina.

Po ukończeniu prac podkomisji zbiorą główne komisje w Gdańsku.

Dymisja konsula.— Konsul austriacki w Krakowie pan Ledinek, który urządził publiczności polskiej rozmaitego rodzaju kawały, nie chciał wizować paszportów, nie pozwalał mówić po polsku i t.d. został z polecenia rządu austriackiego usunięty ze swego stanowiska.

narodowego?”

W podróży do naszego państwa przybył z daleka zagraniczny dziennikarz. W Warszawie obserwuje ze zdumieniem wystawę w drogerjach i zdradza się ze spostrzeżeniem polskiemu koledze: Panie! Kiedy do was wyjeżdżałem, ostrzegano mię, że u was w każdym domu panuje tyfus i że u was nie ma mydła... Tymczasem u was jest mydła więcej, i to lepszego i tańszego jak u nas... Widzi Pan co znaczą plotki... Niepotrzebnie wiozłem ze sobą kilo mydła...

Jedna z wycieczek zagranicznych miała być przyjęta w Belwederze przez Naczelnika Państwa. Według programu przewodniczący wycieczki po przedstawieniu członków obecnych miał w paru słowach powitać Naczelnika. Ale cóż? W ostatniej chwili zapomniał języka w gębie i ten szczegół wypadł z programu. Interpelowany później przez kolegów przyznał, że stracił tupet na widok Naczelnika i jego świty... Wyobrażał on sobie, że nasz Naczelnik urzęduje gdzieś w skromnym biurku na II piętrze, tymczasem stwierdził, że ani dwór królewski nie wywarł na niego takiego wrażenia... Olsną go wytworny przybył w Belwederu.

Tragedja patrona nad „Patronatem.”

W jednym z ostatnich numerów „Głosu Polskiego” (b. „Godziny Polski”), gdzie na pierwszej stronie widnieje wielkimi literami napis „Idjota” znajdujemy wypracowanie dr. Mierzyńskiego, prezesa osławionego patronatu nad „więźniami politycznymi”, w skróceniu - bolszewikami.

W tym to wypracowaniu szanowny prezes występuje w obronie swego przyjaciela Wąsowicza, znanego na naszym banku z głośnej afery lańcuchów w P. K. U., którego szczęśliwym zbiegiem okoliczności uwolniono od odpowiedzialności, jakkolwiek w sprawie tej są pewne ciekawe punkty, które pozostają dla nas nadal zagadką.

Oj czasu przemalowania na „Głos Polski” był „Godziny Polski”, której doktor M. był stałym współpracownikiem, nastąpiła pewna pauza w wydzielinach literackich szanownego filara aktywizmu, ale teraz, kiedy nie ograniczając się do pisanie recept, pan doktor, występuje publicznie na łamach dzienników, niebezpieczeństwo obejmuje nie tylko jego pacjentów, ale zatacza już coraz szersze kręgi.

Tok rozumowania p. doktora jest taki: „Rozwój” napada na Naczelnika Państwa i na mnie, prezesa patronatu nad więźniami. Ale te rzeczy uchodzą „Rozwojowi”, bezkarnie przeto powinien tę rzecz ująć w ręce „Inicjatywa prywatna” ała „Wyzwolenie” czy „Wyzucie” oczywiście pod wodzą dr. Mierzyńskiego, gdyż w Łodzi coraz mniej jest bohaterkich postaci „idejowców” z 1905 roku.

Zresztą, tej „inicjatywy prywatnej” zbyt go

rażać nie będziemy brać do serca — na to, w każdym razie, trzeba pewnej dozy odwagi, o co w danym wypadku inicjatora „inicjatywy” podejrzewać nie należy.

Tyle, co do „ideowej” strony zapatrywań naszego przeciwnika. Dalej z rzeczowych zarzutów tłumaczy się dr. M. w sposób dosyć nie-akomplikowany.

Prawda, rewizja była. Ale policja otworzyła drzwi wytrychem! Urzędziła rewizję w nocyl Nikogo nie było przy rewizji! Pogwałcenie § 363 K. K! Gwałtu! (1)

Kto mógł być w biurze w nocy?

A wspomaganie bolszewickich agentów w więzieniu z źródeł dosyć tajemniczych to nie-mija się, panie M. z kodeksem karnym?

Co do wykrycia obciążających dokumentów podamy je do wiadomości publicznej po ukończeniu śledztwa pierwiastkowego.

Jeszcze jedno: pan M. twierdzi, iż „byłoby rzeczą b. smutną, gdyby w Polsce wolnomyślicielami byli jedynie komuniści”. Możemy zapewnić jednak, iż jest u nas rzecz sto:roć smutniejsza, gdyż z małymi wyjątkami t. zwani „wolnomyśliciele” są z zasady komunistami.

Co się zaś tyczy uwagi pana doktora „iż nie od każdego żąda ogólnie przyjętej satysfakcji — jest ona zupełnie na miejscu, gdyż nie każdy znowu by ryzykował udzielenie mu jej, z tych samych przyczyn o jakich myślała była podpora b. „Godziny Polski”.

A. S. (3)

KRONIKA.

— 0 —

— O zwierzchność dla gmin.

Oddziały związku pracowników gmin zwracają się w ostatnich czasach o wyjaśnienie: kto i w jaki sposób może polecić urzędem gminnym, gdyż dotychczas uari się zwyczaj, że każdy urząd państwowy daje polecenia gminom. (3)

Warszawa podoba się niezwykle gościom zagranicznym jako miasto reprezentacyjne. Krakowskie Przedmieście, Nowy Świat, Aleje Jerozolimskie wywołują na wszystkich przybyszach istotnie wrażenie wielkomiejskie, a olbrzymi ruch uliczny jest w Warszawie większy niż w innych stolicach. Kraków natomiast pozostawia niezatarte wspomnienie swoją przeszłością. Mamy na myśli Wawel, Bibliotekę Jagiellońską i Muzeum Czartoryskich. Według jednomyślnej opinii te trzy nasze największe pamiatki podbija ją zawsze najbardziej „kulturalnych” gości zagranicznych.

W gronie gości zagranicznych znajdują się często dziennikarze polscy, władający doskonale językiem podróżujących kolegów. Przychodzi z tego powodu do zabawnych Qui pro quo w zetknięciu się z przedstawicielami tzw. „mniejszości narodowych”. Tak było kilka razy w Łodzi i raz w Belasku... Przedstawiciele mniejszości narodowych (wiadomo kogo mamy na myśli) w przekonaniu, że rozmawiają z dziennikarzem zagranicznym, ujawnili wobec nich taką dozę nienawiści, pogardy i niełojalności wobec naszej państwowości, że właściwie powinni być internowani lub wywiezieni z państwa.

— Związek zawodowy lekarzy-dentystów chrześcijan.

Niedawno powstały związek zawodowy lekarzy-dentystów chrześcijan, jako zrzeszenie strzegące interesów dentystów polskich i zarazem jako placówka, które energicznie przeciwstawiać się takiemuż związkowi, założonemu nie mał z samych żydów, uprasza, aby wszyscy Polacy chrześcijanie dentyści, praktykujący w całej Rzeczypospolitej, zapisywali się do tej korporacji-Warszawa, Nowo-Senatorska 8, gdyż w przeciwnym razie żydzi-dentyści mogą zmo nopolizować w swym związku kierunek wszystkich spraw i interesów dentystów.

— Stowarzyszenie emerytalne.

Stosownie do uchwały nadzwyczajnego Ogólnego Zebrania, Zarząd Stowarzyszenia Emerytalnego pracowników prywatnych nawiązał rokowania z instytucjami pokrewnymi w sprawie fuzji; rokowania te mają się już ku końcowi, wobec czego dnia 13 grudnia rb. o godz. 8-ej wieczorem odbędzie się drugie Zebranie Ogólne celem ostatecznego załatwienia tej uciążliwej sprawy. (1)

— Inkwizycyjny przyrząd dla piekarzy.

Rząd rosyjski przestrzegał potajemnego nauczania nawet analfabetów i takich profesorów oddawał pod sąd. — Sąd okręgowy jednak zbadawszy sprawę, jeśli to chodziło tylko o nauczanie czytania i pisanie w ogóle elementarnej nauki, mając przepisy prawne, karał to przewinienie 1 rublem.

Obecne ministerium pracy wykończy projekt prawa, na mocy którego piekarz, który 3 razy przekroczy ustawę o odpoczynku niedzielnym, będzie pozbawiony pozwolenia na dalszy wypiek. Potrzebę wydania takiego prawa umotywowano tem, że policja w ostatnich czasach stwierdziła bardzo dużo wypadków naruszenia odpoczynku niedzielnego przez piekarzy.

Podziękowanie

Wszystkim tym, którzy oddali ostatnią usługę d. 27 b. m.

ś. † p.

Hilaremu Kaupowiczowi

z szczególności braciom zmarłego skład serdeczne „Bóg zapłać”
Żona z synkiem.

Na arcy purpurowy skład ministerjum pracy, czy nie jest to zbyt konserwatywny projekt!

— Z Tow. krajoznawczego.

Podczas świąt Bożego Narodzenia Sekcja Wycieczkowa P. Tow. Kraj. urządza wycieczkę do Zakopanego. Zapisy przyjmuje, oraz informacji udziela p. Musiatowiczówna we wtorki dn. 29 bm. i 6 grudnia o godz. 8-ej wiecz. w lokalu Tow. (Al. Kościuszki 17.).

— Odczyt dra Mogilnickiego.

Staraniem Zarządu Chrześ. Związku Pielęgniarek i Stow. Akuserek odbędzie się odczyt dra Mogilnickiego p.t. „Pasteur jako ojciec bakterjologii” we środę dn. 30 b.m. o godz. 8-ej wieczorem w lokalu Narodowej Organizacji Kobiet, Moniuszki 11.

— Trzecia ochrona.

Komitet III ochrony składa serdeczne podziękowanie wszystkim, którzy przyczynili się do uświetnienia i powodzenia zabawy na tej instytucji.

Zabawa ta przyniosła 320,000 marek. Osoby, które niezwróciły dotąd list, proszone są o natychmiastowe dostarczenie ich do komitetu.

Toż samo tyczy się opłaty za bilety.—

— Politechnika w Łodzi.

Na najbliższej sesji Rady miejskiej ma być uskuteczniiony wybór komisji, która opracuje projekt otwarcia politechniki w Łodzi.

Ażkad na to weźmiemy pieniędzy. Czy mają je dostarczyć właściciele domów, czy fabrykanci?

— Na szkole.

Na budującą się szkołę przy ul. Zagajnikowej magistrat ma otrzymać od rządu 2 miliony marek.

— Pokrycie niedoboru.

Na jutrzejszej sesji Rady miejskiej będzie wprowadzona kwestia pożyczki z krajowej Kasz Pożyczkowej 120 milionów marek na pokrycie niedoboru administracyjnego gminy miejskiej.

— Piękna gospodarka!

Prócz tego ma być zaciągnięta pożyczka u rządu na 24,000,000 na wypłatę jednorazowego zasiłku dla przedników i robotników magistrackich.

— Przebudowa gazowni.

Magistrat ma zamiar zaciągnąć pożyczkę na przebudowę gazowni miejskiej oraz na domy mieszkalne dla pracowników tejże gazowni.

— Miljonówka.

Ministerium skarbu — (urząd pożyczek państwowych), podaje do wiadomości, iż oremle milionów z wybranych numerów 0,715,122, 0,583,888, 1,496,896 i 2,154,313 dotychczas nie zostały podniesione.

— Wynalazek Polaka.

W tych dniach inżynier Witold Sokolowski demonstrował swój doniosły wynalazek automatyczny spinaczy wagonów. Nowy łącznik ten bardzo prosty i nie wymaga przeróbki w...

gonów, a jest 50 razy wytrzymałszy od łączników ręcznych.

— O zwrot list.

Zarząd Łódz. Chr. Tow. Dobr. uprasza Sz. Panów o łaskawe zwrócenie list ofiar, zebranych podczas dwutygodniowej kwesty domowej na rzecz Domu starców i Kalek w komisji Biskupiej, Piotrkowska 102, od 29 | XI do 3 | XII 21 r. włącznie między godz. 4^{1/2}, do 6 pp.

— Wystawa darów dzieci.

W wystawie darów dzieci polskich dla dzieci Ameryki, urządzonej w nowym salonie sztuki S. Jasielskiego przy ul. Wierzbowej nr. 7 zyskała Warszawa bardzo miłą i bardzo tania rozrywkę.

Przez cały dzień i wieczorami przy muzyce Adamusa przewijają się tysiące osób starszych i dzieci przez salony wystawy. (6)

— Zgon artystki.

We Lwowie przeżywszy lat 64 zmarła s. p. Wilhelmina Caumanowa — Stanuchowska, artystka teatrów warszawskich. (6)

— Dobry interes.

Państwo A i L. Lewin mają zawrzeć kontrakt z miastem na wieczysto-czynszową dzierżawę posesji nr. 1411, położonej w Łodzi. (9)

— Nowa szkoła.

Ma być wzniesiona w Łodzi państwowa zawodowa szkoła żeńska. (9)

— Zasiłek dla kasy Mianowskiego.

Na najbliższym posiedzeniu Rady miejskiej ma być uchwalony zasiłek dla kasy Mianowskiego. (9)

— Przyjazd.

Jutro, t.j. w środę przyjeżdżają do Warszawy wyżsi urzędnicy angielscy pp. Allen i Valeriuł, celem zebrania danych o kryzysie ekonomicznym u nas oraz kwestjach specjalnych.

— Uruchomienie fabryki.

Od wczoraj fabryki Szaiblera i Gromana czynne są normalnie.

— Nowa kolej.

Według informacji nadesłanych tu z Min.

komunikacji budowa Kolei Zduńska-Wola ma się nieodwołalnie zacząć w przyszłym roku.

Teatr i sztuka.

0000

W dzień listopadowy.

Dziś t. j. we wtorek dnia 29 | XI 1921 r. odbędzie się w Teatrze Miejskim nroczyście przedstawienie p. t. „Wieczór Listopadowy” połączone z koncertem ork. Filharmonicznej p. Szretera i przemówieniem pułk. dr. Tokarza. Deklamować będą art. teatru Miejskiego, pp. Sirońska - Wasowska, A. Kwiatkowski zakonczy dramat jednoaktowy p. t. „W Listopadowy mrok” pióra Adama Kowalczyńskiego - Siedleckiego. Obsadę tej nowości stanowią: pp. Swierczewska, Kulakowska, Jerzmanowska, Wybrański i Leszczyz. Przedstawienie dopełni apoteoza układu A. Pronaszk.

Reżyserja spoczywa w rękach dyr. Zygmunta Noskowskiego.

— Koncert Konrada Ansorge.

W środę d. 30 bm. o godz. 8-ej wiecz. odbędzie się wieczór romantycznej muzyki słynnego pianisty prof. Konrada Ansorge, który jest dziś bezsprzecznie jednym z największych mistrzów sztuki fortepianowej.

— Drugi koncert Wesołowskiego i Szretera. — We wtorek, dn. 29 bm. o godz. 8-ej wiecz. w sali Filharmonji wystąpi po raz drugi znakomity tenor Teatru Wielkiego w Moskwie p. Aleksander Wesołowski z udziałem znanego nianisty p. Karola Szretera.

Komunikat.

—0—

— Z powodu XXV rocznicy.

Z powodu rozpoczęcia XXV rocznicy wydawnictwa „Rozwoju” w dniu 4-ym grudnia t.j. w Niedziele o godz. 12 i pół w południe zostanie odprawiona msza św. w kościele Św. Krzyża, na którą zaprasza swoich przyjaciół

Redakcja

Stowarzyszenie Handlowców Polskich zawiadoma, iż w dniu dzisiejszym adwokat Adam

Stomifski wygłosi w lokalu własnym S. rzyszenia (Piotrkowska 108) o godz. 8-ej wieczorem odczyt na temat „Co z prawa wieciec wińskiemy”. (4)

Zyd - polskim wiceministram.

Znany jest naszym czytelnikom fakt mianowania p. Minkowskiego na stanowisko wiceministra w M. S. W. Otóż o p. Minkowskim czytamy we wczor. „Gaz. Por.”

P. Minkowski jest pierwszym w Polsce żydowskim wiceministrem. Nie przyjął nawet chrztu, nie zerwał z otoczeniem żydowskim, a powierzają mu pierwszorzędne tajemnice wojskowe.

Czy podobna przypuścić, że taki pan, nie wygada się z czem w domu, na co czyhać i chciwie uszy żydostwa rosyjsko - niemieckiego!

Trzeba wiedzieć, że ojciec tego pana, A. Minkowski jest najzwyczajniejszym żydem rosyjskim, t. zw. „litwakiem”; kuzyn „p. wiceministra”, również Minkowski, jest owym malarzem, u którego policja podczas rewizji znalazła obrazy treści antypolskiej, przeznaczone dla zagranicy.

Czyż więc człowieka z takiego otoczenia z którym nie zerwał stosunków, pozostaje żydem — można dopuścić do takiego stanowiska?

Ojciec p. Minkowskiego jest wybitnym działaczem żydowskim. „Działal” on szczególnie gorliwie za czasów okupacji niemieckiej i poprzednio — rosyjskiej. Głośna była sprawa tego ojca z zakupem mąki „wielkanocnej” dla gminy żydowskiej z ogromnym zarobkiem.

Pozatem ojciec ten jest bogatym bankierem. Dziwią się więc wszyscy, dlaczego młody Minkowski bierze „posadę” rządową — nie szczególnie naogół płatną. Powiedzą może, iż syn pracuje dla idei, niewiadomo jednak dla jakiej. Żydzi w chwili szczerości gotowi przy puszczać, że pracują — dla idei żydowskiej. Skandal! (3)

Architektura St. Noakowskiego.

(Dokończenie.)

Nazwisko jego nie było obtem polskiemu ogółowi. Jeszcze na kilka lat przed wybuchem wielkiej wojny po awiać się zaczęły na wystawach sztuk pięknych w Warszawie i Krakowie rysunki architektoniczne Noakowskiego, traktowane jako studia malarskie. Na pierwszy rzut oka zdradzały one indywidualizm niepowszedni, umysł lotny i twórczy, rozmiłowany w pięknie, bogaty w studia historyczne i fachowe.

Widocznem było, że wszędzie bryły i detale oparte były na pomnikach historycznych, ale pozatem panowała wszędzie nie krępowana wyobraźnia twórcza artysty, uzupełniająca podparzone szczegóły całą gamą własnych pomysłów i dopełnień. Szczególniej zwracały uwagę projekty dekoracji komnat królewskich na Wawelu, wspaniałe motywy architektury i zdobnictwa renesansowego, które kazały widzieć w twórcy tych projektów najbardziej powołanego artystę do przeprowadzenia dekoracji sal zamku królewskiego.

Pomnikowy zbiór plensz „Architektury polskiej” Noakowskiego, to ważny przyczynek do słuźenia nad polskiem budownictwem. Wstęp nieśako do historii tegoż, ujęty metoda porządową. Szkoda wielka, że zbiór kartonów nie jest uwarunkowany ani oparzony o żadne

Wprawdzie zarówno malarską jak i architektoniczną stroną rysunki te tłumaczą się ponad wszelką wątpliwość, ale w każdym razie ciekawsze byłoby oznać pewnych motywów, powtórzonych, z istniejących zatył, dla odróżnienia od indywidualnych często fantastycznych pomysłów Noakowskiego.

A bogactwo pomysłów tych jest ponad wszelki wyraz zdumiewające. Czego tu niemal Oto wspaniałe zamki średniowiecza z basztami i murami, fragmenty lub boczne partie kasztelów i warowni, budowle imponujące rozmiarami i wspaniałem rozpięciem łuków, sklepienie sienie, kolumnady z krążgankami, kościoły, wnętrza kościołów, zamków, komnat dworów różnego rodzaju przybudówki, zawsze uderzające malowniczością pejzażu, ziewające się z głównym zrębem odtwarzanych całości architektonicznych harmonijnie. Oczywiście tu i owdzie wplata się w te pomysły motyw staroniemiecki, oglądany gdzieś w Hamburgu lub Gdańsku Norymberdze lub Rotenburgu — ale większość to nasz polsko — włoski renesans z zamku lub katedry Wawelskiej, z zamku w Wiśniczu lub starych podziemi Krakowa.

W tej bogatej kolekcji odnaleźć można gotowe projekty polskiego ratusza w najbardziej zasadniczej koncepcji, projekty dekoracji wnętrza zamków renesansowych nawet z motywem uczty zamkowej. A obok tych monumentalnych budowli i pomysłów architektonicznych, wplata się od czasu do czasu motyw wsi polskiej, polskiego dworu, wiejskiego cmentarza — ale w każdym najdrobiazszym rzucie ołówka tkw, dusza artysty, niosąca ich w wielkiej sztuki, zwiadowca

nej przez wpływ doby współczesnej i jej namiętności.

W Noakowskim architekcie odnajdujemy w każdym szczególe artystę, twórcę, niosącego w tej dziedzinie wartości trwałe.

W talencie jego tkwi żywołowy polot, przypominający potęgę myśli Wyspiańskiego, to szeroki rozmach ołówka Wyczółkowskiego. A równocześnie, jako architekt, ma wiele wspólnych umiowań z nieocenionym odnowicielem Wawelu Szyszko Bohuszem. Obaj zarówno rozkocharni są w artystycznych wnętrzach komnat i wspólna ich myśl twórcza, sprowadzona do jednego mianownika, mianowicie do wielkiego dzieła odnowienia wnętrza zamku Wawelskiego, mogłaby dać prawdziwą rewelację architektonicznej inwencji.

W całym dziele Noakowskiego widocznem jest zmaganie się wiedzy i kunsztu architekta z lotem fantazji malarza artysty. Spłot tych dwóch czynników stwarza pewną harmonię i zjednoczenie tych dwóch kierunków, w których ziewają się style, rodzaje, stulecia w kalejdoskopowo zbiorowe album pomysłów i mających mimo wszystko piękno realne. W dziele Noakowskiego jest prawdziwa poezja piękna, spletająca się z rzetelną wiedzą i sztuką architekta artysty i to nadaje jej wartości nieprzemijającej, store ich twórcy zapewniają zaszczytne miejsce w szeregu pionierów rodzimej kultury.

W. Krokosz.

Kontak

PRZEMYSŁ HANDEL I FINANSE.

Gazeta warszawska z dn. 28 b. m.

1/2 Lbry z 100 m. 91 23
za 100 m. 91 23
Gdańsk 12 75 13
Praga 20 65

Dolary St. Zł. 37 30 000
Marki niem. 13 13 10
Franki franc. 355
Funtury 14 510 14 290

Wpłaty i wplaty.

Belgia 252 50
Berlin 13 13
Gdańsk 12 75 13
Praga 20 65

London 14 850—14 800
Nowy Jork. —
Paryż 257 50
Wiedeń 55

Akcje:

Bank hand. 1800 1840
Dyskont. 2600
Kredyt. 2700 2750
Zjed. z. pol. —
Lukier 18200 18500
Dziewo 1385 1400
Lipog. 2450 2425

Ostrowiec 4500 4525
Radzki 1740 1750
Starachowice 3975 3950
Zyrardów 45000
Borkowski 1125 1150
Żegluga —
Jabikowscy 15000
Nafta 1940—1900

O rynek zbytu i klienta.

(ph) Według widocznych objawów zbliżamy się w życiu ekonomicznym do coraz bardziej normalnych warunków. T. zw. „wojenny” okres dobiega nareszcie do końca. W przemyśle i handlu charakterystycznym był dlań brak towaru i produktu. Ludzkość, ovladnięta szaleem wojennym, poświęciła się wyłącznie w tym czasie obronie i produkowaniu środków wojennych. Wytwórczość gospodarcza prawie zupełnie ustala, a wskutek licznych i wywołanych najrozmaitszymi koniunkturami ograniczeń przewozu przez granice także i obrót zarobkowy zszedł do minimum. — Niejednokrotnie ustalał nawet zupełnie. —

Brak towaru i produktów zmuszał kupca do gorączkowego poszukiwania tychże bez kłopotania się jednak o zbytu, o klienta. Klient poszczególny sam dbał o to, aby kupca z towarem znaleźć i takowy otrzymać. Wytworzyło to właśnie anormalny stan, prowadzący dalej do magazynowania, przechowywania towaru, jeszcze większego braku i zapotrzebowania i jeszcze większej drożyzny. —

Do tego, naturalnego wobec warunków wojennych, pogarszania się stosunków handlowych przyłączyło się następnie stanowisko poszczególnych rządów, nie wyłączając naszego, krepujących życie gospodarcze licznymi więzami jeszcze bardziej. Z powodu licznych sekwestrów, monopolów, rekwizycji i kontyngentów, wreszcie niezliczonych przepisów tamujących stosunki te stały się ostatnio już wręcz niemożliwe. —

Jednakże dziś minęło to, oby niepowrótne Reglamentacje gospodarcze prawie zostały zniesione. Jakkolwiek tu i ówdzie państwo trzyma jeszcze rękę na pulsie życia gospodarczego, jednakże — co najważniejsze — mamy już wolny handel, mamy nieograniczony obrót z zagranicą, przemysł powoli, powoli zaczyna się znów podnosić, tysiące ludzi stanęło z powrotem do pracy, stosunki zmieniają się niezaprzeczenie na lepsze. —

W parze z tem idzie zmiana koniunktur handlowych. Dziś znów mamy stosunkowo dosyć towaru, dziś znów nie potrzeba czynić za nim gorączkowego poszukiwania, otwiera się szerokie pole do wzajemnej konkurencji o pozyskanie klienta. Wracają czasy normalne. Sfery handlowe i przemysłowe winny się ztem liczyć bardzo poważnie. Dziś już klient, konsument sam nie przyjdzie prosić o sprzedaż towaru. Dziś jego trzeba za rękę wyciągać. —

Toteż ze względu na to szerokie sfery kupieckie winny przede wszystkim liczyć się najskrupulatniej z interesami i potrzebami tych milionowych rzesz.

Obecny kryzys w przemyśle i ogólnie

stagnacja skutkiem zwyżki marki polskiej jest przemijający. Cokolwiek jednak będzie my dalej sędzić o jego skutkach i przyczynach już dziś stwierdzić musimy, że podstawa dalszego rozwoju w przemyśle i handlu jest pozyskanie rynku zbytu, pozyskanie klienta.

Wśród szerokiej mas społecznej potrzeba popierania przemysłu rodzimego znalazła dokładne zrozumienie. Należy się teraz wzajemnie postarać o pozyskanie przez dewszystkiem odbiorcy wewnątrz kraju. Jest to obecnie najpierwszym obowiązkiem kupców i przemysłowców, jest obowiązkiem zbliżenia się do tych mas, zaspokojenia ich z wytwórczością krajową, zaspokojenia ich wymagań i potrzeb. Duże usługi może tu oddać reklama intensywna, reklama gorączkowa. —

Poznanie się wzajemne i nawiązanie ścisłego kontaktu między odbiorcą, kupcem i przemysłowcem wewnątrz kraju jest dziś wobec powracających, normalnych warunków po „kresie wojennych” najpierwszym zadaniem. —

Handel francusko-polski.

(ph) Izba handlowa polsko-francuska (Szkoła 10), otrzymała z Francji zapotrzebowania na polskie towary i zaofiarowania artykułów francuskich.

Na dostawę do Francji zapotrzebowano następujące towary:

Skóry jutowe, deski sosnowe, benzyna do automobili, krzesła, ławki i wogóle meble z drzewa giętego, miedziane odpadki, mosiężne okpadki, naftę, pierze: gęsie, kaczę i z drobiu puch, grzyby suszone, smardze suszone, nasiona lesne, warzywne, traw pastewnych, kawior świeży, koronki, wyroby tiulowe, jaja, drób czyszczony, papier gazetowy, klepki posadzkowe; 15 do 20 tys. metrów sześciennych drzewa budulcowego (świerk, sosna), w rozmiarach odpowiednich do eksportu, termin dostawy, marzec 1922, ze wskazaniem cen loco stacja w Polsce, lub w Gdańsku, z upoważnieniem na eksport, waluta polska lub zagraniczna. Wskazać warunki zdania towaru i płatności. Skóry danielowe białe i niefarbowane drzewo do fabrykacji masy papierowej.

Z Francji zaofiarowano na wywóz do Polski:

Aparaty transportowe, elewatory, dźwigi do wyladowywania i załadowywania, acetat miedzi, alun w tabliczkach (fryzjerski), brzytwy, bandaże, agrafy „Michel”, części metalowe do parasoli i lasek, katguty, dreny sterylizowane, druty, sznury i kable do elektryczności, gaz hidrophilowa, kompresy, nici jedwabne i bawełniane, płótna operacyjne (w zalutowanych pudełkach, sterylizowane, zamknięte w autoklawach), włosie florenckie fosfaty czarne sproszkowane jako sztuczny nawóz, fosfaty, gładzik krzemienisty do cylindrów i nie greplarki do wełny krajacze szkła kołowrotki mosiężne do ustalenia rozpiętości budy automobila, powozu itd., konserwy konfitury, mydło zwykle 72 prc., młoty pneumatyczne, mydło marsylskie 72 prc. w kawałkach po 500 gr. modele płaszczy zimowych.

Maszyny i narzędzia pomocnicze do wyrobu: do dachówek, cegieł.

Maszyny do fabryk przetworów refrakcyjnych i żwirowych, maszyny do hut szklanych, maszyny do fabryk fajansowych, maszyny do fabryk porcelanowych, maszyny do fabryk wapienno-krzemiennych, maszyny do wyrobu cegieł ceramicznych.

2) Motory gazowe, maszyny; parowe, benzynowe i naftowe, rzemienie, transmisje wagonetki specjalne, file, druty.

3) Maszyny i przyrządy górnicze, maszyny do robót szosowych, maszyny do wyciskania oleju, maszyny wyrobów biszkoptowych i pierniarskich, obuwie z demobilu armii amerykańskiej, oliwa prowansalska odzież nieprzemakalną męską i damską, bal-

niki Linkiego, przyrządy i materiały pożarnicze, przyrządy do golenia, przedza greplowa wełniana i bawełniana, pończochy i skarpetki, wełniane, pasy i skóry przemysłowe, lampy parowe i elektryczne, płaszcze damskie z grubej wełny, rękawicznarskie przyrządy, skóra gładka podszwana, szmaty wełniane, tiulowe maszyny i przyrządy, trykoty, trykotowe maszyny i przyrządy, turbiny parowe, włosie hiszpańskie dla rybołówstwa i dla zabiegów chirurgicznych, wentylatory parowe i elektryczne, wentylatory pokojowe, wina hiszpańskie, wina burgońskie, ryż 1-go i 2-go gatunku, rafja kora mangrowa, skóry suche solone, lub arszennikowe, drzewo hebanowe i inne, wosk rogi wołowe, wina i spirytualje.

— Opłaty stemplowe od rachunków kupieckich.

(ph) Izby skarbowe w kraju zwracają uwagę sfer interesowan., że rachunki kupców i przemysłowców, wystawiane dla odbiorców towaru lub roboty, podlegają w każdym wypadku opłacie stemplowej w wysokości 2 promille od sumy fakturowanej należności, bez względu na ilość arkuszy danego rachunku. Dla dogodności sfer kupieckich skłonna jest Izba skarbowa lwowska udzielić poszczególnym firmom, na osobne prośby, zezwolenia na bezpośrednie uiszczanie opłat stemplowych od rachunków, polegającego na tem, że dana firma uprawniona jest wszystkie pochodzące od niej rachunki kupieckie wystawiać bez poprzedniego uiszczenia opłaty, atoli winna prowadzić wykaz wystawionych rachunków oraz na jego podstawie z końcem każdego miesiąca wnieść do kasy skarbowej kwotę pieniężną, odpowiadającą sumie opłat należnych od wszystkich rachunków wystawionych w ciągu ubiegłego miesiąca. Ukrócenie opłaty stemplowej od rachunku kupieckiego pociąga za sobą pobór podwyższonej opłaty w wysokości, równającej się pięćdziesięciokrotnej kwocie ukróconej sumy, przy czem, o ile przyjemca rachunku kupieckiego, nie poddane prawidłowo opłacie, nie doniesie o tem władzy skarbowej w przeciągu 30 dni po odbiorze rachunku — jest on do niepodzielnej ręki z wystawcą osobicie obowiązany do uiszczenia pełnej podwyższonej opłaty. Rachunki kupieckie, przeznaczone dla odbiorcy towaru, z dopiskiem „odpis” lub „kopja”, podlegają bezwarunkowo takiej samej opłacie jak oryginalne rachunki.

— Zjazd przemysłowców w Warszawie.

(ph) Z inicjatywy Zarządu Grupy II Wytwórci maszyn i narzędzi rolniczych Polskiego Związku Przemysłowców Metalowych w d. 3 grudnia 1921 r. odbędzie się w Warszawie w sali Centralnego Towarzystwa Rolniczego, ul. Kopernika 30, 2-gi zjazd fabrykantów maszyn i narzędzi rolniczych.

Z powodu przeżywanego kryzysu ekonomicznego, grożącego przemysłowi krajowemu ciężkimi wstrząśnieniami, pożądany jest możliwie liczny udział w Zjeździe. (3)

Przecignięta struna

(ph) Rozporządzeniem ministra skarbu oraz min. handlu i przemysłu z dn. 8 | 9. 21 r. wprowadzono przy t. zw. towarach luksusowych złote agio, które podwyższy istniejącą taryfę o 7990 procent.

Jak będą wyglądały obecnie cła graniczne, niech pokaże kilka przykładów:

100 kg. tapet,	cto	96.000 mk!
100 kg. mydła toat.	"	160.000 mk!
100 kg. fularu lub innej mat. jedwabnej	"	3.200.000 mk!
100 kg. porcelany brutto	"	400.000 mk!
Parasol jedw. lub półjedw.	"	8.000 mk!
Butelka szampa	"	63.000 mk!

Czy to czasem trochę nie zaślono? I czy nie znajdują się ludzie którzy po przeniesieniu 800 kg. fularu, mogą mieć być zabezpieczeni na całe życie.

(ph) Ofensywa przemysłu niemieckiego.

Na skutek protestu sfer przemysłowo-handlowych niemieckich w Berlinie przeciw zakazowi wywozu towarów do Polski, „Auswärtiges Amt.“ wydał w dniu 18 i 10 b. r. komisarzowi Rzeszy dla przywozu i wywozu oraz izbowi dla przywozu i wywozu polecenie nie czynienia trudności w wywozie do Polski wszelkiego rodzaju maszyn i narzędzi rolniczych, jak wogóle towarów i artykułów, znajdujących zastosowanie w uprawie roli, z wyjątkiem jednakże

nawozów sztucznych.

Równocześnie został uchylony zakaz wywozu maszyn, narzędzi i artykułów, potrzebnych przy budowaniu dróg i mostów, oraz kolejnictwie, nie wyłączając wagonów i parowozów. 2

(ph) Francuska amunicja dla Polski.

Obecnie oczekuje się w Gdańsku francuskiego parowca „Gulwiller“ z amunicją, przeznaczoną dla Polski. Parowiec ten wyruszył

z Portu La Havre. Chodzi o 16,900 sztuk amunicji artyleryjskiej, 270 skrzyń zapalników, 9,577 skrzyń materiału artyleryjskiego, 734 skrzyń takiegoż materiału, 643 skrzyń części maszynowych, 3 auto, 7 skrzyń części statków powietrznych, 9 paczek druków i kilka skrzyń materiału sanitarnego. Chodzi tu o amunicję głuchą, t. j. nieeksplodującą przed przygotowaniem odpowiedniem. (2)

Kino **Corso** Poraz pierwszy w Łodzi **KOWBOJE TEXAS** Amerykański awanturniejszy film w 6-ciu częściach

Podziękowanie.

Magistrat m. Turku niniejszym składa publiczne podziękowanie Firmie „K. DRZEWINSKI i S-ka“ (Kilińskiego 97) za nadzwyczaj solidne i sumienne wykonanie robót przy montażu poważnego uszkodzenia lokomobili w miejscowej miejskiej Elektrowni, pochodzącej z niemieckiej firmy „Wolf“ w Magdeburgu.

Firmę tę możemy polecać tembardziej, że kilka poważnych krajowych firm nie chciało przyjąć proponowanych im robót, odsyłając nas do zagranicznej firmy „Wolf“.

Z powodu działów rodzinnych,
Ogród owocowy w Łęczycy do sprzedania.
Powierzchnia 15 morgów (około 900 drzew owocowych do 30 lat, szkółki krzewy).
Wiadomość dokładna w Łęczycy, Poznańska 30 u właściciela **LUDWIKA JASINSKIEGO (senior)**, w Łodzi, Pomorska 91 u Hryniewiczza 516D

Węgiel
2000 ton niesortowanego, oraz pospółki grysiku zaraz do sprzedania. Wiadomość **ZDUNCZYK** Aleksandryjska 34 m. 12 5152

D R U K A R N I A
„ROZWÓJ“
PRZYJMUJE OBSTALUNKI na wszelkie roboty drukarskie.

Fabryka Gilz „HIGIENA“
Piotrkowska 114
Wyrabia gilzy z oryginalnej francuskiej bibułki „Abadie“ sprzedaje o 20% taniej niż wszędzie. 519D

Odebrano
5 kółder wełnianych pochodzących z kradzieży.
Komu kółdry zostały skradzione, zgłosi się do I brygady Ekspozytury Siedzkiej m. Łodzi, Kilińskiego № 136, powołując się na № spraw 836 P 1 A. (513B)

-SCHOTTISH-SHIMMY-
Kursy 2 i 3 tygodniowe rozpoczynam 28 i 29 b. m. Wykłady według systemu akademii tanecznej w Berlinie Piotrkowska № 108. Witold Lipiński

Pod Zgierzem
Dom (willa) 9 pokoi 5 ubikacji wolne mieszkania piece hermetyczne komfortowe, urządzenie elektryczne do sprzedania zaraz Bliższe szczegóły: Łódź ul Karola 18 kuziewicz Choleński 479K3

R A F T Ę
w gatunku przedwojennym (niewybuchową), nabytą z firm źródłowych, sprzedaje po znacznie niższej cenie **J. Probiłowski, Łódź, ul. Nowo-Zarzewska 25 521P**

Przedam
motor nftowy
20 konny firmy Tramba-Freuderberg, Szweidnitz. Wiadomość: ul. BRZOZOWA 14/16, fabryka. (524B)

Dr. **M. Skłodowska Felner**
choroby kobiece i akuszerka od 3 i pół—5 i pół Rozwadowska 1 400K3

Tanie fotografie
ul, Wólczańska №148.

KUPUJE
brylanty złoto, srebro perły, diamenty, stare zęby, garderobę, placę ceny najwyższe. Konstaktynowska 7, prawa oficyna, I piętro, Z. Miłch.

Dr. Artur Banasz
urolog.
(Choroby nerek, pęcherza dróg moczowych, chron. rzeżączka)
przyjmuje od g. 5 do 11. Moniuszki 46 II.

Radzę wszystkim kupować towary tylko p. f

„Najtańsze Źródło“
bo w mieszk. pryw. Łódź DZIELNA 34.
Piłno białe Estony
Piłno kol. Szewioty
na wyspy Sukna
na pościel Kory
Cajki różne Barchany
Chustki Flance
Surówki i podszewka
Ceny specjalne dla kooperatyw, kółek i sklepów. Hurt.—Detal.
Ceny niższe. o 50% 401K3

Kupię małą **transmisję** wraz z łożyskami (laegrami) i ewentualnie z szajbami Oferty z ceną do Rozwoju pod „Trans.“ 485K1

Zimowe
wełniane chastki duże ko sztują 6000 7000 bliski flanelowe 1750. Resztki z flaneli, batysta, etaminy szewioty i t. p. na gwiazdki, Szmechel i Rozner Łódź Piotrkow. 100 Fija 160. 443P

Dr. med. **Wł. Polakowski**
ginekolog-akuszer powrócił i wznowił przyjęcia od 4-5 przy ul. Al. Kosciuszki 53 m. 1. 461—10P

Fokowe palto
sprzedam tanio Cegieli na 53 front i-sze piętro. 4390K1

Palta
damskie kosztują 17,500 19,500. Suknie 4500 5,500 Dziecinne patka 5000, 9000. Garnitunki 6000-7000. Męskie garnitury 18000 24000. Jesionki 25000 28000 **SZMECHEL i ROZNER** Łódź, Piotrkowska 100 Fija 160 449P

